

Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Materiál na rokovanie HSR SR
Dňa 22. augusta 2022

č. 16)

Stanovisko k Návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov

Všeobecne k návrhu:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov predkladá podpredseda vlády a minister hospodárstva ako iniciatívny návrh v reakcii na možné riziká pri dodávke plynu z tretích krajín.

Dňa 30. júna 2022 bolo v Úradnom vestníku Európskej únie publikované nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1032 z 29. júna 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokiaľ ide o uskladňovanie plynu (Ú. v. EÚ L 173, 30.6.2022). Cieľom uvedeného nariadenia je zabezpečiť naplnenie zásobníkov plynu v Európskej únii pre zimu 2022/2023 na úrovni 80 %, pričom v ďalších rokoch sa počíta s naplnením na 90 %. Návrh vznikol na základe skúseností zo zimy 2021/2022, kedy na jej začiatku bol zaznamenaný relatívne nízky objem uskladneného plynu v zásobníkoch v porovnaní s predchádzajúcimi obdobiami. V spojení s rekordnými cenami plynu na trhu a vývojom situácie medzi Ruskou federáciou a Ukrajinou vznikla napätá situácia v zásobovaní plynom. Vzhľadom na nutnosť dostatočnej prípravy na zimné obdobie vyzvala Európska komisia členské štáty na prijatie opatrení ešte pred vstupom nariadenia do platnosti.

Návrhom zákona sa v nadväznosti na predmetné nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) ustanovuje povinnosť uskladnenia určeného množstva plynu v zásobníkoch na vymedzenom území príslušnými účastníkmi trhu s plynom, právna úprava výkonu kontroly nad skladovacou povinnosťou a sankcií pre prípad nesplnenia skladovacej povinnosti. Súčasne sa rozširuje cenová reguláciu v plynárenstve aj na plnenie skladovacej povinnosti a ustanovuje sa spôsob vykonávania cenovej regulácie pre prístup do zásobníka v súvislosti so skladovacou povinnosťou.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 1. decembra 2022.

Stanovisko AZZZ SR :

AZZZ SR k predmetnému návrhu zákona v rámci medzirezortného pripomienkového konania uplatnila viacero zásadných pripomienok, pričom väčšina bola predkladateľom akceptovaná. Napriek tomu k predmetnému návrhu zákona zasielame nasledovné pripomienky:

1. V bode 5 novely - § 22a ods. 10 – navrhované znenie nedostatočne rieši možnosť preniesť náklady dodávateľa na plnenie skladovacej povinnosti na odberateľov – **zásadná pripomienka**

Odôvodnenie:

Zákon musí garantovať, že náklady na plnenie zákonom určenej povinnosti bude môcť dodávateľ preniesť na všetkých odberateľov. Cenovej regulácii podľa zákona č. 250/2012 Z.z. podlieha len dodávka plynu zraniteľným odberateľom, ktorí uzatvorili zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom podľa osobitného

predpisu. V cenovej regulácii teda bude možné preniesť náklady dodávateľa na plnenie skladovacej povinnosti len na zraniteľných zákazníkov. Voči nim je diskriminačné, ak na nich budú prenesené všetky náklady na plnenie skladovacej povinnosti dodávateľa. Alebo, ak v rámci cenového konania Úrad uzná ako súčasť regulovanej ceny len časť nákladov na skladovanie, zvyšok nebude dodávateľ schopný preniesť na neregulovaných odberateľov, s ktorými už má uzatvorenú zmluvu o dodávke, lebo na jej zmenu potrebuje súhlas odberateľa, ktorý nie je možné očakávať.

Možnosť prenesenia nákladov na plnenie skladovacej povinnosti bolo predmetom pripomienok v rámci MPK. Pôvodný návrh zákona, ktorý bol predložený do MPK, neobsahoval žiadne ustanovenie o prenose nákladov. Viacero dodávateľov (napr. SPP – pripomienka uvedená v MPK pod č. 74 zoznamu, ktorý bol predmetom rozporového konania), uvedenú skutočnosť v MPK namietalo. V rámci rozporového konania sa predstavitelia Ministerstva hospodárstva vyjadrili, že v princípe akceptujú požiadavku dodávateľov, na vyriešenie pripomienok však boli potrebné rokovania s ÚRSO, ktoré má na starosti vykonávanie cenovej regulácie v plynárenstve. Výsledkom rokovaní medzi ministerstvom a ÚRSO bolo doplnenie nového odseku 10 do § 22a, ktoré ale podľa nášho názoru stále nedostatočne rieši pripomienku vznesenú v pôvodnom MPK, ktorá je preto vznesená opätovne.

2. Navrhujeme doplniť prechodné ustanovenie týkajúce sa odkladu účinnosti § 37, a to v nasledovnom znení:

„Čl. xx

Zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 391/2012 Z. z., zákona č. 352/2013 Z. z., zákona č. 382/2013 Z. z., zákona č. 102/2014 Z. z., zákona č. 321/2014 Z. z., zákona č. 91/2016 Z. z., zákona č. 315/2016 Z. z., zákona č. 162/2018 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., zákona č. 309/2018 Z. z., zákona č. 419/2020 Z. z., zákona č. 85/2022 Z. z. a zákona č. 256/2022 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. § 37 sa dopĺňa odsekom 13, ktorý znie:
„(13) Podmienky prístupu k dátovému a funkčnému rozhraniu elektronického systému, pravidlá prevádzky a používania elektronického systému, rozsah činností vykonávaných prostredníctvom elektronického systému, podmienky a postup pre zabezpečenie činností agregátora, prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny, energetického spoločenstva a aktívneho odberateľa upravujú pravidlá trhu. Úrad určí podmienky a postup podľa predchádzajúcej vety tak, aby organizátor krátkodobého trhu s elektrinou bol schopný výkon činností podľa prvej vety tohto odseku zabezpečiť od 1. júla 2024.“

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Dňa 21.07.2022 bol v Zbierke zákonov SR vyhlásený zákon č. 256/2022 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Zákon nadobudol účinnosť 30. júla 2022 okrem čl. I bodov 1 až 48, 51 až 53, 55 až 57, 59 až 65, 69 až 79, 81 až 160, 162 až 167, 169 až 171, 173 až 191, 193 až 207 a 209 až 242, čl. II a čl. III bodov 1, 2, 4 až 6, 8 až 29, 31 až 36, 40, 44, 45, 48 až 55, 62, 63, 67 až 71, 74 až 98, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. októbra 2022, čl. I bodu 208, ktorý nadobúda účinnosť 1. apríla 2024 a okrem čl. I bodu 80, ktorý nadobúda účinnosť 31. decembra 2028.

Vo vzťahu k novým účastníkom trhu s elektrinou, novým procesom a funkcionalitám bude na strane informačného systému prevádzkovaného OKTE potrebné zabezpečiť minimálne nasledujúce funkcionality:

- zaradenie nových účastníkov trhu s elektrinou (agregátor, prevádzkovateľ zariadenia na uskladňovanie elektriny, energetické spoločenstvo) do softvérovej architektúry, priradenie rolí a oprávnení a prepojenie na relevantné procesy ako aj iných účastníkov trhu,
- nastavenie nových procesov na trhu s elektrinou – agregácia flexibility, poskytovanie flexibility, obmedzovanie flexibility, vyhodnotenie aktivovanej flexibility, zmena agregátora, zmena skupiny zdieľania, uskladňovanie elektriny, reťazenie odchýlky, zdieľanie elektriny, výkon práv a povinností účastníkov trhu prostredníctvom informačného systému prevádzkovaného OKTE,

- úprava dátových tokov spojených s integráciou nových účastníkov trhu, nových procesov na trhu s elektrinou a nových funkcionalít.

Všetky vyššie uvedené funkcionality predstavujú pre OKTE zásadné systémové zmeny a lehota nastavená platným zákonom pre ich uvedenie do zmysluplne vykonateľnej praxe neodpovedá reálnym možnostiam aj z dôvodu ich väzby na vykonávaciu legislatívu, ktorá zatiaľ nie je pripravená. Z tohto dôvodu sa navrhuje posun termínu účinnosti dotknutých ustanovení na 1. júl 2024. S účinnosťou od tohto dátumu by OKTE uviedol všetky nové funkcionality do prevádzky v elektronickom systéme.

B. Osobitná časť

K bodu 1

Definuje sa povinnosť úradu upraviť podmienky prístupu k dátovému a funkčnému rozhraniu elektronického systému, pravidiel prevádzky a používania elektronického systému, rozsah činností vykonávaných prostredníctvom elektronického systému, podmienky a postup pre zabezpečenie činností agregátora, prevádzkovateľa zariadenia na uskladňovanie elektriny, energetického spoločenstva a aktívneho odberateľa v pravidlách trhu tak, aby organizátor krátkodobého trhu s elektrinou tieto činnosti zabezpečil k 1.7.2024.

Záver :

AZZZ SR odporúča materiál na ďalšie legislatívne konanie po zapracovaní uvedených pripomienok.